

กระทู้ถามที่ ๕๖๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง โคนและกระบือมีจำนวนลดลง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัชมุนตรี ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันได้มีผู้นิยมบริโภคเนื้อโคและกระบือจำนวนมาก ส่งผลให้จำนวนโคกระบือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโคกระบือพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดีของไทยได้ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วจนมีแนวโน้มว่าจะเกิดการขาดแคลนในอนาคต ประกอบกับในปัจจุบันเกษตรกรนิยมใช้เครื่องจักรเป็นเครื่องทุ่นแรงในการประกอบอาชีพแทนการใช้แรงงานโคและกระบือ เกษตรกรจึงละเลยไม่ให้ความสำคัญ กรณีดังกล่าวเป็นเหตุผลหนึ่งซึ่งส่งผลให้การประกอบอาชีพของเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่สูงจนบางครั้งไม่คุ้มค่ากับการลงทุน จึงขอเรียนถามว่า

๑. ปัจจุบันมีจำนวนโคและกระบือในประเทศเหลืออยู่จำนวนเท่าใด และสภาพการณ์เกี่ยวกับจำนวนของโคและกระบือที่เหลืออยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

๒. รัฐบาลมีนโยบายและมาตรการในการเพิ่มจำนวนโคและกระบือโดยเฉพาะอย่างยิ่งโคและกระบือพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดีเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

๓. รัฐบาลมีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้แรงงานจากโคและกระบือแทนการใช้เครื่องทุ่นแรงที่เป็นเครื่องจักรเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรหรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิเชษฐ์ เกษมทองศรี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๖๓ ร.

ของ นายวิเชษฐ เกษมทองศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระบบบัญชีรายชื่อ)

เรื่อง โคและกระบือมีจำนวนลดลง

ข้าพเจ้า นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง โคและกระบือมีจำนวนลดลง ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า จำนวนโคเนื้อและกระบือในประเทศไทยปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง โดยโคเนื้อที่มีปริมาณค่อนข้างคงที่ คือ ประมาณ ๕.๕ ล้านตัวในปี ๒๕๔๐ และลดลงเหลือประมาณ ๕.๒ ล้านตัวในปัจจุบัน ส่วนกระบือมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็วเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ ต่อปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ จากประมาณ ๔.๒ ล้านตัว ลดลงเหลือประมาณ ๑.๗ ล้านตัวในปัจจุบัน ในปี ๒๕๔๔ มีการนำเข้าโคเนื้อมีชีวิต ๑๖๔,๖๐๕ ตัว มูลค่า ๕๕๒.๔ ล้านบาท เนื้อโค ๑,๐๘๘ ตัน มูลค่า ๑๐๑.๗ ล้านบาท กระบือมีชีวิต ๗๑,๒๒๕ ตัว มูลค่า ๔๗๓.๒ ล้านบาท เนื้อกระบือ ๔๓ ตัน มูลค่า ๒.๓ ล้านบาท มีการลักลอบนำเข้าเนื้อกระบือ ๒๘,๒๐๐ ตัน มูลค่าประมาณ ๑๕๑ ล้านบาท

สำหรับสาเหตุของการลดลงของโค-กระบือ เนื่องจากการลดพื้นที่การทำนาทำให้หมดความจำเป็นในการใช้แรงงานจากสัตว์และความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๔๓ มีการขออนุญาตฆ่าโคเพื่อการบริโภค ๐.๓๔ ล้านตัว กระบือ ๐.๑๑ ล้านตัว ขณะที่คาดหมายว่าจำนวนที่ถูกฆ่าจริงเป็นโค ๐.๕๖ ล้านตัว กระบือ ๐.๒๗ ล้านตัว

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการเพิ่มจำนวนโค-กระบือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโคและกระบือที่มีลักษณะดีเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ มีดังนี้

๑. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ โดยรัฐบาลสนับสนุนด้านวิชาการในเรื่องของพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ สุขภาพ รวมทั้งด้านการตลาด โดยสนับสนุนการจัดตลาดนัดปศุสัตว์และอำนวยความสะดวกในด้านการเคลื่อนย้ายสัตว์

๒. ในด้านการอนุรักษ์พันธุ์โค-กระบือที่ดี รัฐบาลให้บริการด้านผสมเทียม โดยใช้น้ำเชื้อพ่อพันธุ์ที่ดีให้แก่เกษตรกร รวมทั้งให้เกษตรกรยืมพ่อพันธุ์ที่ดีเพื่อใช้ในกลุ่ม สำหรับกระบือมีการจดทะเบียนพ่อพันธุ์ที่ดี และให้คำตอบแทนในการผสมพันธุ์และการให้ลูก มีการจัดประกวดสัตว์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรรักษาพันธุ์ที่ดี

๓. ด้านการวิจัย มีการวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มผลผลิต อนุรักษ์พันธุ์ที่ดีและกระจายพันธุ์ที่ดี โดยการผสมเทียม ซึ่งจะช่วยให้มีการกระจายสัตว์พันธุ์ดีได้อย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ เช่น การย้ายฝากตัวอ่อน การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพถึงระดับโครโมโซมและระดับยีน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในด้านการพัฒนา ด้านการปรับปรุงพันธุ์ และการอนุรักษ์พันธุ์โค-กระบือที่ดีได้

๔. การปรับปรุงกฎหมายด้านการฆ่าและจำหน่ายซากสัตว์ เพื่อให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้สามารถปรับปรุงด้านสุขอนามัยของโรงฆ่าสัตว์ รวมทั้งควบคุมสัตว์ที่ฆ่าได้และป้องกันการฆ่าสัตว์เทศเมียที่ยังสามารถขยายพันธุ์ได้ รวมทั้งป้องกันการฆ่าสัตว์ที่กำลังท้อง

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า รัฐบาลมีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้แรงงานจากโคและกระบือ ซึ่งเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกร โดยกรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงกระบืออย่างยั่งยืน ซึ่งมีหน่วยงานและองค์กรเอกชนเข้าร่วมดำเนินการด้วย เช่น สมาคมอนุรักษ์และพัฒนาควายไทย สมาคมพัฒนาสังคม (นิคัว) สมาคมเครื่องหนังไทย ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีโอกาสเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากกระบืออย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน เพื่อสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาเกี่ยวกับกระบือ รวมทั้งเพื่อเพิ่มปริมาณกระบือในพื้นที่ดำเนินการ และชะลอการลดลงของกระบือในประเทศ

สำหรับการดำเนินการของโครงการดังกล่าวมีในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๕ จังหวัด และภาคเหนือ ๗ จังหวัด โดยการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ จัดกระบวนการเรียนรู้ และตั้งโรงเรียนวัฒนธรรมภูมิปัญญาควายไทย โดยการประสานงานร่วมกันระหว่างกรมปศุสัตว์ การศึกษานอกโรงเรียน สมาคมอนุรักษ์พัฒนาควายไทย และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดหลักสูตรและวิทยากรให้เป็นสถานที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ระหว่างภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล ในการจัดการใช้ผลประโยชน์จากกระบือ และสนับสนุนพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทไทย